

# میزان شیوع کم خونی فقر آهن در خانمهای باردار مراجعه کننده به مرکز آموزشی - درمانی دکتر شریعتی بندرعباس

زهره خادمی<sup>۱</sup>، عارفه شاهی<sup>۲</sup>، دکتر غلامرضا فرشیدفر<sup>۳</sup>، دکتر شهرام زارع<sup>۴</sup>، فریده وزیری<sup>۵</sup>

<sup>۱</sup> مربی، گروه پرستاری<sup>۲</sup> مربی، گروه مامایی<sup>۳</sup> استادیار، گروه بیوشیمی<sup>۴</sup> استادیار، گروه پزشکی اجتماعی<sup>۵</sup> دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

مجله پزشکی هرمزگان سال هشتم شماره اول بهار ۸۳ صفحات ۲۷ تا ۳۱

## چکیده

**مقدمه:** کم خونی فقر آهن امروزه بعنوان یکی از شایعترین مشکلات تغذیه ای در جهان مطرح می باشد و در زنان عمدتاً در سنین باروری است. امروزه مشخص شده است که کم خونی فقر آهن منجر به تولد نوزادان کم وزن و زایمان زودرس می شود. این بررسی به منظور تعیین میزان کم خونی فقر آهن در خانمهای باردار که جهت زایمان به مرکز آموزشی - درمانی شریعتی بندرعباس مراجعه نموده، انجام گردید.

**روش کار:** در این پژوهش توصیفی - تحلیلی ۴۰۱ خانم باردار به صورت تصادفی انتخاب و پس از جمع آوری اطلاعات و خونگیری، میزان هموگلوبین، هماتوکریت، فریتین سرم، آهن سرم، ظرفیت کلی آهن اتصال یافته و مرفولوژی سلولهای قرمز تعیین گردید و هموگلوبین کمتر از ۱۱ کم خونی تلقی شد. از آزمون کای اسکوئر و رگرسیون لجستیک برای تجزیه و تحلیل داده ها استفاده شد و  $p < 0/05$  معنی دار تلقی گردید.

**نتایج:** یافته ها نشان می دهد که در مجموع ۱۷/۵٪ زنان باردار مبتلا به کم خونی و ۱۳٪ مبتلا به کم خونی فقر آهن بودند. زنانی که در دوران بارداری پیکا داشتند، ۳/۰۷ بار بیشتر در معرض خطر آنمی فقر آهن قرار دارند ( $p < 0/001$ ). رابطه معنی داری بین زایمان زودرس و آنمی فقر آهن نیز مشاهده شد. خطر نسبی ابتلا به آنمی فقر آهن در زنانی که زایمان زودرس داشتند، ۲/۱۹ است ( $p < 0/001$ ). بر اساس همین نتایج تفاوت معنی داری در تعداد روزهای خونریزی قاعدگی در گروه زنان مبتلا به کم خونی وجود دارد ( $p < 0/05$ ).

**نتیجه گیری:** از آنجا که کم خونی فقر آهن عارضه ای قابل پیشگیری است و یکی از گروههای آسیب پذیر در مقابل این نوع کم خونی زنان باردار می باشند، بنظر می رسد توجه خاص به برنامه های پیشگیری و مراقبت های دوران بارداری می تواند به کاهش خطر ابتلا به بیماری بیانجامد.

**کلیدواژه ها:** کم خونی، فقر آهن - بارداری - بندرعباس

نویسنده مسئول:

زهره خادمی

دانشکده پرستاری و مامایی

گروه پرستاری - دانشگاه

علوم پزشکی هرمزگان

بندرعباس - ایران

تلفن: ۰۸-۶۶۶۶۳۶۷ ۷۶۱ ۹۸+

## مقدمه:

اهداف مهم مراقبتی که همواره مورد توجه بوده است ارائه مراقبت با کیفیت بالا در مادران و نوزادانشان می باشد و این زمانی تحقق می یابد که مشکلات و مسائل تهدیدکننده سلامت مادر و جنین شناسایی شود.

در میان مسائل و خطرات دوران بارداری و مشکلات متعدد تغذیه ای کم خونی ناشی از کمبود آهن به علت بالا بودن شیوع و عوارض نامطلوب آن بعنوان یکی از مشکلات عمده تهدیدکننده

بارداری یکی از پدیده های طبیعی و حیاتی به شمار می رود، بطوریکه سالانه در حدود ۱۸۰ میلیون زن باردار در سرتاسر دنیا وجود دارد (۱). سلامت زنان در سنین باروری عمدتاً تحت تأثیر باروری و نقش مادری آنان است و سلامت آنان در این مدت بر سلامت دراز مدت خودشان و اعضاء خانواده به خصوص کودکانشان تأثیر می گذارد (۲). یکی از